

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavitve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župni cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, urednistvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Skrbimo za povzdigo tujskega prometa!

IV.

Deželni predsednik izjavlja, da obžaluje najodkritosrčnejše, da se o deželi Kranjski in o nje prebivalcih širijo obrekujoče vesti, žal, da vlada nima nobenega sredstva, da bi to preprečila, poskusi v tem oziru, paleta navadno na gluha ušesa. Najboljše sredstvo bi bilo vsekako izogibati se vsemu, kar bi moglo dati povod pretiranim in neresničnim časnikarskim vestem. V tem oziru čaka društvo važna naloga. Ker je društvo spoznalo važnost tujskega prometa, šteje si v dolžnost odstranjevati vse zapreke, ki bi ovirale povzdigo tujskega prometa, zato je naloga društva, da poučljivo vpliva in porahi ves svoj vpliv, da se odstranijo nedostatk, ki bi mogli provzročiti taka neugodna časniška poročila. Glede delovanja bosniške vlade omenja, da to za naše razmere ne velja, ker ima bosanska vlada v tem oziru proste roke, dočim smo pri nas vezani na državni zbor. Vsled tega od države v tem oziru ni dosti pričakovati; tu bi pač dežela lažje kaj storila. Glede zidanja hotelov je omeniti, da naj bi se stvar pričela na Kranjskem v velikem slogu, da bi se obenem sezidalo več hotelov v najlepših in najmikavnejših krajih. Ker pa tega ne more storiti posameznik, bi bilo dobro, da se osnuje veliko akcijsko društvo,

ki bi zbralo potrebno glavnico in bi lažje prebolelo takoimenovane «otroške bolezni».

Dvorni svetnik Proške omenja, da bi se lahko dovolila prevoznina na železnici tudi za zidavo hotelov tako, kakor se za ono pri industrijskih podjetjih.

Župan Hribar toplo pozdravlja današnjo anketo, v kateri je dvorni svetnik Proške podal zanimive podatke. Govornik omenja, da je že l. 1897 mislil na to, da bi se storili odločilni koraki v povzdigo tujskega prometa, osobito za Ljubljano. Dejstvo, da Ljubljana nima hotelov, ki bi vstrezali modernim zahtevam, kar je prvi predpogoj velikega tujskega prometa, pa je stvar zajezila. Sedaj se je sezidal v Ljubljani hotel prve vrste, ki se ima otvoriti že v jeseni. Župan pravi, da se je posvetoval z nekaterimi gospodi in sad tega posvetovanja je bila ustanovitev «deželne zveze». Mestna občina, ki za sedaj še ne ustanovi krajevnega društva, bode pristopila društvu, kar je samoobsebi umevno in bode od prihodnjega leta dalje stavila v proračun vsako leto 4000 K. Ta znesek, ki je bil prvotno namenjen za plakatiranje, oznanila, i. e., se bode dal društvu na razpolago. Občine, ki naj se pritegnejo, naj se določijo sporazumno z deželnim odborom. Podrobna razmotrivanja, kako naj se pridobi obrtnike, reklamo i. t. d., se zdi govorniku zelo umestna. Nadejati se je, da se bode tudi dežela odzvala z izdatnimi podpo-

rami. Župan meni, da ni dobro, da bi se glede hotelov vedno obračalo do vlade, kajti konečno se mora pri našem ljudstvu enkrat vzbuditi podjetnost; ljudje se morajo vendar enkrat postaviti na lastne noge, pač pa naj se deluje na to, da se bodo zvišali krediti, ki se določajo v proračunih in da se bodo iz njih dovoljevala brezobrestna posojila. Pri plakatiranju naj bi se ypeljal nekaj kolek, katerega izkupilo bi se prepustilo društvu. Govornik meni, da bode težko kaj storiti proti obrekljivi pisavi nemških in laskih listov, in sicer to tem težje dandanes, ko strasti vedno hujše divjajo. Na vsak način pa je naloga vlade, da ona omili tako pisavo s pomočjo c. kr. korespondenčnega uraca, kar je pričakovati z ozirom na dobrohotnost deželnega predsednika napram deželi. Govornik ne dvomi, da se bode to tudi zgodilo.

Dvorni svetnik Proške meni, da ni računati z državno podporo za zidanje hotelov, ker se porabi ta podpora vedno v namene centralne zveze, osobito za vzdrževanje jako dragih poizvedovalnic v inozemstvu. On opozarja tudi na povzdigo ribarstva in zimskih športov, ki igrajo v najnovejšem času veliko vlogo in bi privedli kakor uči izkušnja mnogo denarja v deželo.

Deželni glavar pozdravlja najprisrčnejše delovanje v povzdigo tujskega prometa ter obljubi, da hoče porabiti svoj vpliv na občine

PODLISTEK.

Govor

pred rojstveno hišo pisatelja M. Tonejca v Gorjah.

Govoril dne 25. m. m. g. nadučitelj Janko Žirovnik.

Spoštovana družba!

Danes praznuje bralno društvo v Gorjah svojo petindvajsetletnico. Četrt stoletja že deluje to društvo med vrliimi Gorjanci, in sicer z vidnim uspehom.

Jako umestno je torej, da se pri tej priliki hvaležno spominjamo moža, ki je prvi sprožil misel na ustanovitev bralnega društva, kajti, kdor ni hvaležen svojim dobrotnikom, ta jih tudi — vreden ni.

Ta mož je bil Matej Tonejec, ki se je kot pisatelj podpisoval — Samostal, domačini so mu pa sploh rekli Zidankov Matevž. Rodil se je v tej preprosti kmetiški hiši pri «Zidanku» 9. septembra 1846. Oče njegov je bil resen mož, redkih besedi. A, kar je izgovoril, je držalo kakor pribito.

Njegova mati je bila ljubezniva, dobrasrčna in dovtipna gorenjska ženica. Ljubila sta prav srčno svoje otroke. Ko se je jel njihov Matevž v šoli izkazovati, — sta takoj sklenila poslati ga naprej v šole, dasi sta vedela, da hode trda za stroške.

Matevž je v latinskih šolah izvrstno izhajal. Po prestani maturi se je vpisal na visoko šolo, da bi postal profesor. Toda velika mesta so draga in opustiti bi bil skoraj moral svoje hrepenenje po profesuri, ker mu je primanjkovalo denarja. K sreči je ravno takrat izšel nov zakon o ljudski šoli. Ta zakon je omogočil Matevžu stopati dalje po začrtani poti in doseči svoj cilj, četudi po malem ovinku.

Naredil je namreč najprej izpit za meščanske šole z odliko. Ta izpit mu je donesl službo, a služba — denar, ki ga je rešil najhujših skrbi. V tej službi se je pridno učil dalje ter potem napravil še profesorske izpite. — Poleg tega je bil tudi še častnik. — Med vsem tem časom pa, ko se je tako pridno učil, je spisal marsikatero lepo sličico

iz planinskega življenja svojih rojakov. Poleg tega je pa bistrim očesom opazoval položaj svojega naroda in posebno še svojih ožjih rojakov — svojih Gorjancev, v katere je bil kar zaljubljen.

Vse misli so se mu vrtele ob tem, kako izboljšati težavni položaj svojih rojakov. Videl je, kako kmet vedno težje izhaja, ker so pridelki postajali ceneji — potrebe pa večje. Spoznal je, da tudi našega kmeta more vzdržati na površju le večja omika, večja duševna delavnost, ki bi mu pomagala v danih razmerah kar mogoče veliko doseči.

To je v njem rodilo misel na bralno društvo. A on ni pri tem ostal. Smitile so se mu revne družine Fužinskih kovačev. «Dajmo jim dela in ž njim zasluzka,» je rekel in poslal svojo sestro Polono v Idrijo učiti čipkarstva. Po dveh letih je dobro izučena prišla domov in učila dekleta revnih kovačev izdelovati čipke. Pri tem so dekleta precej zaslužila ter s tem poboljšala položaj svojih družin. Takrat smo imeli v Gorjah v resnici že čipkarsko šolo. Polona se

in na pristop dežele k zvezi. Materijelno pospeševanje delovanja je pač odvisno od deželnega zbora, v poštev pridejo tudi skromna sredstva dežele. Da bi dežela sama zidala hotele ali dajala v ta namen posojila, ne bi priporočal. Pač pa je mnenja, da se je blagostanje v deželi še toliko povzdignilo, da bi se pač lahko osnovala delniška družba. Le želeži je, da bi se povzdignila podjetnost. Govornik je mnenja, da bi se lahko zbrala sredstva za zidanje hotelov, treba je le, da se kapitalisti že vendar enkrat odvadijo svoje premoženje nalagati le v hranilnicah; oziroma naj bi se hranilnice tudi same udeleževale pri takih podjetjih.

Dr. Vinko Gregorič se najtopleje zahvaljuje za sklicanje ankete ter razpravlja o hotelskem vprašanju in nedostatkih v tem oziru. On našteva težkoče, ki jih je imela delniška družba «Union», ter zagotavlja, da je podjetje popolno nevtralnica, da ima le namen povzdigniti tujski promet, v čemer so pa vsi navzočniki edini. Želi pa, da bi se postopalo složno na tem polju, kjer je toliko potrebnega dela.

Tajnik trgovinske zbornice, dr. Murnik, opozarja na pospeševanje tujkega prometa od strani zunanjih poslanstev ter toplo priporoča, naj bi se društvo udeležilo razstave v Londonu.

C. kr. okrajni nadkomisar Lapajne pravi, da se je za postojinsko jamo že delala velika reklama, da so se med drugim že izdelale panorame in da je jamska komisija že sklenila udeležiti se londonske razstave. Zagotavlja tudi pristop jamske komisije k društvu.

Začasni predsednik deželne zveze Ub. pl. Trnkoczy se zahvali za dragocene napotke.

Dr. Tominec zagotavlja, da bode slovensko planinsko društvo zvezo rado in v vsakem oziru podpiralo, da ista doseže svoj namen povzdigniti tujski promet.

Ko je na vprašanje Repeta govoril dvorni svetnik Proške o organizaciji deželnih zvez, povzame besedo deželni predsednik ter se dotakne še enkrat sodelovanja od strani dežele, političnih oblastev, trgovinske zbornice, podpor od strani železnic ter reklame. Ka-

je omožila in šla od doma. Ker ji ni bilo mogoče dobiti sposobne nadomestnice, je čipkarija po malem zaspala.

Tonejec je tudi videl, da moramo skrbeti, da bo kmet in obrtnik dobival ker mogoče cenó denar ter si mogel z njim izboljšati svoje kmetije ali podkrepiti svoj obrt s stroji. Njegov ideal je bil: Hranilnica in posojilnica za blejski kot s sedežem na Bledu. Ta misel je bila prav blizu uresničenja in smo v to svrhu imeli že skupne pogovore z Blejci.

Tudi mlekarja in sirarna sta se že kazali od daleč na obzorju. A vse to se ni dalo tako hitro uresničiti, ker nismo imeli dovolj šolanih ljudi, ki bi nam pomagali. Kakor pravijo, da kdor se hoče vojskovati, mora imeti 1) denar, 2) denar in 3) denar, tako se tudi lahko reče, kdor hoče na tem svetu dandanes kolikortoliko dobro živeti, mora imeti 1) izobrazbo, 2) primerno izobrazbo, 3) temeljito izobrazbo. Resničnost tega se vidi ravno tu v Gorjah. Iz skromnega bralnega društva so se sčasom razvila gasilno društvo, hranilnica, kmetijska podružnica i. t. d., ker so postajali ljudje bodisi zaradi šole, bodisi zaradi bralnega društva bolj duševno delavni.

zadeva podporo od strani političnih oblastev, prosi predsednik, naj se mu odpošlje imenik občin, na katere se je treba ozirati. Glede reklame omenja to, da je posebne važnosti reklama na ladjah s plakati, brošurami i. e. Ta reklama je, kakor uči izkušnja, posebno priporočljiva in izdatna, ker se potujoče občinstvo na parnikih najraje peča z ilustriranimi spisi o potovanjih. Pri branju se pojavi želja po opisanih krajih in to je mnogokrat odločujoče na določitev cilja potovanja. Predsednik je tudi mnenja, da bi se za Bled lahko mnogo storilo, ker je jako prijetno bivanje na Bledu v začetku poletja in koncem jeseni, v času, ko je na Rivijeri že prevroče, v visokem pogorju pa premrzlo. Bledu bi se s tem zagotovilo lahko mnogo tujcev tudi pred ali po pravi sezoni, osobito iz onih krogov, ki ljubijo čisti zrak ali pa, ki bolehalo na sopilih.

Priobčili smo podatke o anketi, ker menimo, da je velike važnosti za stvar, da se širše mase seznanijo z vsem, kar bi moglo pospeševati tujski promet na Kranjskem.

Kakor je spoznati iz naših člankov, je napolnila nova doba, ki naj prinese obilo sadu naši prelepi deželi.

Dalje prih.

Klerikalci in resnica.

Naprošeni smo objaviti naslednji članek: Naši čitatelji se bodo spominjali še članka, ko se je šlo za zasebno obtožbo gospoda cerkljanskega učitelja Josipa Lapajnetu proti 16 posestnikom, seveda črne barve, iz cerkljanske fare nad Kranjem radi prestopka zoper varnost časti, ker so mu oni očitali, da je zanemarjal šolo s tem, do je hodil na lov in da je sadil drevje med šolskimi urami in to o času, ko ni imel dopusta, ter slednjic tudi za to, da pohušuje otroke, ker je tedaj, ko je imel zdravnik cepiti otrokom kože, v svojem deškem razredu ukazal otrokom, in to vsled naročila okrajnega glavarstva, da morajo razgaliti desno roko, da se prepriča, jeli je otrok umit ali ne.

In kaj bi bil še blagi Matevž Tonejec vse oživel v prid svoje domovine, če bi ga nam ne bila nemila smrt pobrala v najlepši dobi. Dne 15. maja 1881. l. je tu doma umrl tako mirno in vdano v božjo voljo, da smo se mu kar čudili. Pravijo, da so zadnje besede umirajočih znamenitih mož zelo pomenljive in značilne. — Ko smo omenjenega 15. maja ob poldveh popoldne stali okolu Tonejčeve postelje in občudovali njegovo udanost in mir, ter se nam je krčilo srce ob zavesti, da zdajpazdaj izdihne svojo blago dušo, — tedaj se je hotel malo poravnati v postelji. Vprašal sem ga, česa želi. Odgovoril mi je čisto razločno: Teško ležim! Par sekund na to je bil pa — mrtev. Te besede so jako značilne in resnične, ker mož, ki je bil vedno priden, kakor čebela in si ni dal nikdar miru, nego vedno delal, če ne z dušo, pa s telesom, tak mož res «teško leži».

Tak je bil torej Zidankov Matevž. Ljubil je svojo domovino in svoj rod prav iskreno in bi jima bil gotovo še veliko koristil, če bi nam ne bil tako zgodaj izginil nad zvezdami. Sovražnika ni imel, a kdor ga je poznal, ga je ljubil in spoštoval. Po očetu je podedoval resnobo, kadar se je šlo za delo, po materi pa dobrosrčnost, kadar

Kakor smo svojedobno že poročali, je 15 teh klerikalnih podrepnikov zlezlo pod klop ter priznalo, da so bili naščuvani in da so delali g. učitelju Lapajnetu krivico, prosili ga odpuščenja ter se zavezali plačati zastopniške troške. V spomin kličemo samo še, da so ga vsi naznanili tudi še na dež. šolski svet, vsled česar je bil g. Lapajne primoran k sodnim korakom proti vsem ovaditeljem, takozvanim «prizadetim staršem». Edini Martin Teran je bil tako trmoglav, da ni hotel preklicati, vsled česar je bil obsojen na 1 teden poostrelega zapora. Vkljub temu, da je pred sklepom razprave hotel vse preklicati, kateri preklic se pa ni sprejel, ker je bil on nekak glavni «Radelsführer», se je pa zoper tozadevno razsodbo okrajnega sodišča v Kranju pritožil na ljubljansko deželno sodišče ter si najel tudi zagovornika v osebi proslulega gosp. dr. Viljema Schweitzerja.

Na vzklicni razpravi dne 15. m. m. je g. dr. Schweitzer v imenu svojega klienta nastopil dokaz resnice ter ponujal v dokaz za to, da g. Lapajne takrat, ko je sadil drevje in šel na lov, ni imel dopusta, par cerkljanskih kmetov in pa dve cerkljanski učiteljici — Slomskarici, Krušic in Bohinjec. Pač lepi koleginci! Radovedni smo, jeli imata dve učiteljici in pa par klerikalnih razgrajačev pravico, dajati učitelju dopust, posebno vzpričo dejstvu, da je cerkljanski g. nadučitelj Andrej Kmet že na prvi razpravi potrdil pod prisego, da je on edino kompetenten, dajati dopust ter da je za omenjena dva dneva g. Lapajnetu dopust tudi dal ter tudi potrdil istinitost zadevnega ukaza okrajnega glavarstva kranjskega. Vzklicno sodišče kot zadnja instanca je predlog gostobesednega g. zagovornika odklonilo ter prvosodno razsodbo potrdilo v celem obsegu.

Gospod učitelj Lapajne je dobil torej s tem sijajno zadoščenje, na čimer mu kar najiskrenejše čestitamo. Pri razpravi je prišlo na dan, kakor smo čuli iz ust zagovornika g. dr. Schweitzerja, da so vse na drugi instanci ponudene priče slišale to ali ono deloma iz ust cerkljanskega župnika Dolinarja, deloma iz ust cerkljanskega kaplana Bešterja, ki je pač še

je bilo treba razvedrila po trudapolnem delu. On se je prav točno držal navodila slavnega pesnika A. Gregoriča:

«Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,
kar more to mož je storiti dolžan.»

Zato pa tudi zasluž, da se ga častno spominjamo ob taki priliki, kakor je danes, ko obhaja bralno društvo svojo petindvajsetletnico. To društvo je temelj, na katerem je zasnovan ves napredek v Gorjah in ustanovitev tega društva je sprožil on prvi. Pa ne samo, da se ga spominjamo kar tako mimo grede, nego posnemajmo ga vsak po svoji moči. Kakor je on iz ljubezni do bližnjega delal za svoje drage rojake, tako tudi mi delajmo, kajti, če hočemo, da bo naša domovina kdaj videla lepše in boljše dni, moramo za njo 1) pridno delati, 2) vestno delati, 3) vstrajno delati. Pri tem naj nas pa pozivlja spomin na blagega Mateja Tonejca! Temu spominu kličem: Slava!

Cepljenje kôz.

Varuj svoje zdravje, ker zdravje je najboljša posest.

Zato so si že v davnih časih prizadevali higijeni in zdravniki dajati navodila, kako si ohraniš telo zdravo in krepko, in dajejo

zadostno znan iz svojega famoznega dogodka v Kostanjevici, ko se je valjal s prasci v isti gnojnici. Torej spet tiči za tem farska kuta in razvideti je staro sovraštvo črnuhov do naprednega učiteljstva. To naj naše učiteljstvo upošteva ter naj se varuje farjev in Slomškarjev!

Dopisi.

Iz Gorij. Preteklo nedeljo je naše bralno društvo slovesno praznovalo svojo 25 letnico. Pri tej priliki se je spominjalo tudi domačina Mateja Tonejca, kateri je bil tudi ustanovnik tega društva. Pred rojstno hišo, v katero se je že ob njegovi smrti vzdala spominska plošča, se je vsa družba z 12 zastavami iz cerkve grede zbrala in nadučitelj g. Janko Zirovnik iz Št. Vida je v proslavo in spomin moža, ki je toliko ljubil svoj domači kraj in se žrtvoval zanj, imel govor, katerega priobčujemo v današnjem podlistku.

Od druge strani smo prejeli naslednje poročilo: «Bralno društvo v Gorjah» je praznovalo 25. junija t. l. svojo 25 letnico. Zdaj pravijo temu društvu «Katoliško bralno in izobraževalno društvo». Odkar je namreč zavlada po naši lepi deželi tisti klerikalni duh, ki le svoje hvali, in če bi bilo tudi slabo, vse drugo pa graja, če je tudi dobro, od tedaj spreminjajo taka imena našim čitalnicam in bralnim društvom. Zakaž? Pred leti so bili ustanovniki in člani bralnih društev tako dobri kristjani in katoličani v mislih in djanju, da se je to takoj videlo na njihovem vedenju in govorjenju. Žalibog pa na marsikaterem voditelju ali članu tacih društev dandanes ne vidi ne krščanske ljubezni do bližnjega in ne izobrazbe. Ravno zato pa je treba, da imajo take pridevke, ker sicer bi nihče ne mogel verjeti, da so to že katoliški možiči.

S Koroškega. (Vaje ob laški meji.) Oddelek 17. pešpolka, sestavljen povečjem iz nadomestnih rezervistov, ima 28 dnevne orožne vaje ob italijanski meji na Koroškem in Primorskem. Vojaki so bili nastanjeni v Ukvah (kanalska dolina) in Rablju po teden dni; prihodnji teden gredo v Bovec. — V strategično-praktičnem oziru so vaje velikega pomena, kajti

še dandanes nasvete, kako ti je ravnati, da se ubraniš različnih boleznih, katere se razvijajo po uplivi raznih škodljivih snovi in tvarin na človeku.

Nimamo tu v mislih bolezni, katere nastanejo po uplivi raznih glivic, ki pridejo v človeka bodisi potom sopil, ali potom prebavil ali skozi kožo. Take bolezni imenujemo kužne bolezni, ki so tem nevarnejše, ker so prenesljive in nalezljive, in takim boleznim so pristevali kozé ali osepnice.

V starodavnih časih so kozé grozno razsajale, izgubile pa so svojo, rekel bi, strupenost, odkar se je vpeljalo cepljanje kóz.

Angleški zdravnik Edvard Jenner je leta 1796 prvokrat precepil mezo iz kravje osepnice na človeka in se prepričal, da je bil dotični človek nekako zavarovan proti kužnim kozam. Od tedaj je prišlo tako cepljenje bolj in bolj v navado in je sedaj — in to z največjim vspehom — v veljavi malodane po celem svetu.

Temu cepljenju kóz hočemo posvetiti nekaj besedi.

moštvo kakor častniki spoznajo lego obmejnih krajev, posebno še pota in steze, ki vodijo po planinah iz enega kraja v drugega. Privadijo si pa trpljenju, katerega mora vojak prenašati na marših in ležiščih. — Čudno se nam zdi, da so k 17. pešpolku, ki sestoji iz samih Slovencev-Kranjcev — dodeljeni rezervni častniki, ki ne umejo slovenskega jezika, katerega govori moštvo. V tem oziru so aktivni častniki na boljšem. Dalje so razen enega rezervnega častnika, ki spada k temu pešpolku, vsi rezervni častniki od drugih različnih pešpolkov. Poroča se nam, da se oddeku ni pripetila nobena nesreča — kar bi se prav lahko glede kozjih steza in — včasih še teh ni zgodila. — Pri nadzorovanju se je nadzirajoči podpolkovnik prav pohvalno izrekel o moštvu. — Do merodajnih krogov imamo eno vprašanje. Bi li ne mogli preskrbeti, da bi se čas vaj skrajšal na 13 dni, kajti kmetovalec, rokodelc in obrtnik je hudo prizadet, če mora biti 28 dni od doma. Zelo neprilčno pa je, kdor mora delati še orožno vajo pri deželni brambi. — Posebno se je pritožiti zagrizenosti Nemcev do slovenskega jezika. Znanih nam je več slučajev, da pisma s samoslovenskim naslovom niso prišla adresatom v roke. Pismo, na katerem je bila firma adresanta, je prišlo nazaj. Kakor hitro je bil nemški naslov, prišlo je pismo v prave roke. To je gotovo delo nemško-nacionalnih poštnih uradnikov.

Tedenski politični pregled.

25 milijonov za izpopolnjenje vseučilišč. Ministrski predsednik baron Gauč je rekel v svojem govoru v poslanski zbornici, da bo vlada zahtevala izreden kredit 25 milijonov kron za izpopolnjenje avstrijskih vseučilišč in tehničnih visokih šol. Visoke šole na Dunaju, v Pragi, Inmostu, Lvovu, Krakovu in Gradcu bodo deležne vladne podpore. Kaj pa mi Slovenci?

Dogodki v Macedoniji. Avstro-ogrski poslanik je izročil turški vladi noto, ki so jo podpisali vsi poslanci interesiranih velesil, in v kateri se zahteva odgovor na noto o ma-

Upravna oblastva vseh držav so, upoštevaje tozadevna raziskovanja in izkušnje higijenikov in zdravnikov, odredila, da se ima tako cepljenje vsrčiti vsako leto v večjem obsegu, da se kolikor moči poda ljudstvu nekako varstvo, nekak zaščit proti kužnim kozam.

Dokazano je, da to cepljenje stori človeka manj navzetteljivega za osepniški strup, da mu zavaruje zdravje za čase, ko bi se epidemično širile osepnice.

Naj navedemo tu samo nekatere številke! Od enega milijona ljudi je umrlo za kozami

pred upeljavo cepljenja	po upeljavi cepljenja
na Nižje Avstrijskem 2484 oseb,	pa le 340 oseb,
na Tirolskem 911 " "	" " 170 "
na Brandenburskem 2181 " "	" " 181 "
v Berlinu 3442 " "	" " 176 "
v Šleziji 5812 " "	" " 198 "

Da so izgubile kozé svojo opasnost za splošno zdravstveno stanje, je istina, in da se ne razširjajo več tako pogubnosno, kakor v prejšnjih časih, je posledica blagotvorne zdravstvene naredbe, to je: cepljenje kóz. —

Zato naj bi se ljudstvo v najboljše meri posluževalo te dobrodelne naprave ter

cedonskih finančnih reformah. — V skopeljskem vilajetu kljub energičnemu posredovanju avstroogrskih orožniških častnikov se ni miru. V pretečenih mesecih se je izvršilo 70 umorov.

Nemiri na Ruknem. Pravo ognjišče nemirov je mesto Lodz. Te dni so zopet izbruhnili poulični boji. Mrtvih in ranjenih je okoli 300 oseb. V Varšavi je izbruhnil splošen štrajk. Iz Lodza se poroča, da je tam prava ustaja. Dogajali so se grozni prizori. Mrlič so ležali po cestah. Ljudstvo je rabilo v boju z vojaki steklene šipe, opeko, revolverje in trgovine, kavarne, hoteli in tovarne. Vojaštvo je zasedlo vse ulice in ceste. Pretrgane so brzojavne in telefonske žice. Ubitih je mnogo kozakov, vojakov in častnikov. Mnoci so zgradila ponoči nad 24 novih barikad, a so jih vzeli vojaki. V mrtvašnicah leži vse polno mrličev. Meščanstvo zapuša v divjem begu Lodz, kjer se pleni in požiga. Celo noč je trajal v soboto 24. t. m. boj. Neprestano je bilo čuti vojaške strele. Število mrtvih in ranjencev cenijo na 2000, med njimi mnogo vojakov. Vrženi sta bili dve bombi.

Vstaja v Odesi. Vstaši so zažgali centralni kolodvor v Odesi. Vojaštvo je moralo na množico streljati s strojnimi puškami. Dosedaj je bilo mrtvih 1000 oseb in 2600 ranjenih. Na tisoče vstašev je bilo po cestah z bakljami in gorečimi petrolejskimi kunjami, ne prizanašajoč nobeni hiši. Vzgana so vsa skladišča in tudi cerkve. Tudi kmečko prebivalstvo iz okolice se udeležuje vstaje. Na tisoče kmetov, okrašenih z rdečimi trakovi in kokardami, na čelu z rdečimi zastavami, drvi v mesto in pomnožuje vstaške množice.

Na Španskem so se vršili po nekaterih krajih veliki nemiri, ker je vlada poslala svoje agente pobirat nov davek na poljedelske izdelke. V mnogih krajih se ljudstvo oborožuje, da prežene agente. Vojaštvo je pripravljeno.

Rusko-japonska vojna.

Zadeva o premirju na bojišču je brezuspešna, ker Roosevelt odklanja, da bi zato on naprosil Japonsko. Rusija bo poizkušala z upanjem, da izčrpa sovražnikovo moč, se

ima ravno v tekočih dnevih priliko to storiti, ko so po vseh okrajih v deželi na raznih staviščih cepijo otrokom kozé. Zdravnik pride v vsako župnijo na prej določen dan, da cepi, in čez osem dni, da cepljenje pregleda ter uspešno cepljenim deli dotična izpričevala, katere cepljenec v poznejših letih ob mnogih prilikah potrebuje. Starši nimajo pri tem nikakih težkoč in nikakih stroškov, le malo pota, imajo pa sigurnost, da jim je otrok zavarovan proti eni najkužnejših in najnevarnejših boleznih.

Bodite toraj pozorni na to dobrodelno napravo, vi starši in varuhi, zavarujte svojim otrokom in varovancem zdravje, da se ne boste kesali ob času nevarnosti.

In taka nevarnost ni tako daleč. Pri gradnji železnice na Gorenjskem so se pojavile črne kozé pri delavcih, ki so došli iz tujih krajev, lani na Hrušici ter letos prav nekaj tedni na Bohinjski Beli, in le točno in vstrajno izvršenim zdravstvenim osebdom se je zahvaliti, da se je bolezen zatrla in da se ni razcvela v hudo epidemijo, katere bi bila sigurno zahtevala mnogo žrtev. S.

vojskovati se več let, predno bo zadovoljna plačati vojno odškodnino ali odstopiti kaj sveta.

Kakor se poroča iz Londona, je došlo v Tokijo poročilo, da imajo Rusi med Vladivostokom in zalivom Posjet zbrano močno armado, ki šteje nad 30.000 mož. Ta armada ima nalogo, da prepreči, ako bi se Japonci hoteli izkrcati v zalivu Posjet.

Iz Londona se poroča, da je nastal v taboru, kjer so zaprti ruski častniki, ki so bili ujeti v bitki pri Tsušimi, konflikt. Admirala Nebogatova in druge oficirje, ki so se udali Japoncem, ne da bi bili ranjeni, so bojkotirali vsi ostali ruski častniki. Nihče jih ni pozdravljaj in nihče ni hotel govoriti z njimi. Japonci so napravili konec tem neprijetnim razmeram s tem, da so admirala Nebogatova in njegove častnike popolnoma ločili od ostalih ruskih ujetnikov. Iz Petrograda pa se poroča o aferi admirala Nebogatova: Čudno postopanje admirala Nebogatova je pojasnjeno. Ako se vrne domov, bo brez dvoma ustreljen z vsemi onimi častniki, ki so se zajedno z njim vdali!

Novičar.

Vabilo na naročbo. Genjenim naročnikom, katerim poteče polletna naročnina, smo priložili pošne položnice in jih uljudno prosimo, da nam čimprej izvolijo taisto vpsolati, da se redno pošiljanje lista ne pretrga.

Pravna fakulteta v Ljubljani. V proračunskem odseku je naučni minister Hartel podal izjavo, s katero vlada principijalno pripoznava opravičenost slovenske zahteve glede vseučilišča v Ljubljani in odličuje, da začne potrebne obravnave zaradi ustanovitve slovenske pravne fakultete, na kateri bi se v smislu sklepa kranjskega deželnega zbora učili nekateri predmeti v nemškem jeziku in hoče v kratkem stopiti s konkretnim predlogom pred državni zbor. V proračunskem odseku sede izmed Slovencev sami klerikalci. Naj bi se torej ti zavedali odgovornosti, ki jo imajo pred slovensko javnostjo.

Tržiška železnica. Z ozirom na odgovor voditelja železniskega ministristva na dr. Ferjancičevo interpelacijo glede tržiške železnice se nam poroča iz prizadetih krogov: Iz vladinega odgovora je posneti, da se je odredila sprememba prvotnega načrta iz fiskaličnih nagibov, ob enem je pa izjavila vlada, da ta sprememba ne bo zadrževala pričelka zgradbe, ker so tozadevne študije že zaključene! V resnici se je pa ravno vsled spremembe načrta izgubilo najmanj celo leto; ako bi obveljal prvotni načrt, bi se bila gradba razpisala že lahko lani po dovršenem političnem odhodu, dočim je sedaj to v najugodnejšem slučaju mogoče šele letos v jeseni. Še manj utemeljen je drugi del odgovora, ki zvrta krivdo zavlačevanja na prosilce za koncesijo, češ, da niso predložili konkretnih predlogov glede električnega obrata. Kakor se je dokazalo že v brošuri »Der Bureaokratismus im Eisenbahnministerium« in kar mora slednjic videti tudi vsak trezno misleč človek, je bilo naravnost nemogoče določiti množino električnega toka, dokler se ni vedelo, kako bo železnica po spremenjenem načrtu speljana. Predno je pa bilo možno dognati, koliko moči se bo potrebovalo, pač ni bilo umestno baviti se z vprašanjem, če bo sploh in proti kaki odškodnini dobiti potrebni električni tok. — 21. junija so prosilci za

koncesijo slednjic vendarle prejeli podolžni prerez spremenjenega načrta, ki zvišuje maksimalni vzdig na 25 $\frac{1}{2}$ ‰. Na podlagi teh neizogibno potrebnih vladnih podatkov, se je tekem starih dni načrt za električni obrat prilagodil spremenjenemu železničnemu načrtu, določila se je množina potrebnega toka, in se je vse gradivo odposlalo dunajskemu zastopniku prosilcev za koncesijo. Le-ta je vso zadevo s poročilom in konkretnimi predlogi vred že predložil vladi, ki se bo sedaj, če ima za to resno voljo, lahko v kratkem odločila za električni obrat ali za obrat s parom. Seveda se bo vsled spremenjenega načrta morala še izvršiti štacijska komisija v Kranju in izvršiti politični obhod na onih delih proge, ki se bodo preložili, kar pa utegne trajati zopet mesece, ako se bo tako počasno postopalo kakor doslej.

Knez Ernest Windischgrätz si je v torek ogledal v laboratoriju kranjske lekarne v Lajhu izkopane starine ter je nato bil navzoč pri odpiranju groba št. 125, pri katerem se je našlo več nožev, železnih osti in srebrna zapon. Knez si je nadalje ogledal kranjsko gimnazijo, kjer mu je g. ravnatelj Hubad razkazal bogate in lepo urejene kabinete, kapelo in telovadnico.

Langobardsko groblje v Lajhu. V grobovih preteklega tedna je bilo poleg raznovrstnih koral, med katerimi so zopet nekatere nove oblike, priloženih nekaj bronastih lično okrašenih lasnih igel. Zapon se je dobilo precejšnje število, poleg železnih in bronastih nekaj srebrnih, med temi dvoje pozlačenih z lepo izdelanimi glavami bajeslovnih živali («Greifkopf», specifično germanski motiv). Kostnjak groba št. 130 je imel poleg železnega noža z lepimi bronastimi okraski obito nožnico; spodnji okov nožnice je bil pozlačen. Nekateri mrljci so imeli bronaste in železne ročne obročke in pri enem je ležal ob desnem stegnu sekač, ki je na enem koncu imel obroček, na katerem je bil bržčas privezan. Danes se je odkrilo nekaj grobov z lepimi priložki. Našlo se je večje število zelo lepih izvanredno pisanih koral; tudi millefiori. Ženski mrljci groba št. 138 je imel dvoje krasnih srebrnih in pozlačenih zapon v podobi rozet z niello-ornamentiko. Tudi rimski denar (še ne očiščen), več železnih nožev, kresilnikov, bronastih in srebrnih zapon se je dobilo. Do danes je prekopanih 140 grobov.

Velika gozdna veselica, katero priredi bralno društvo v Kranju s prijaznem sodelovanjem meščanske godbe, se vrši dne 6. avgusta l. l., in sicer v Straheči dolini. Več o tem prihodnjic.

Odbor meščanske godbe razposilja te dni okrožnice meščanstvu s prošnjo, da bi pristopilo kolikor le mogoče veliko podpornih članov. Ker godba res potrebuje zdatne podpore, ako se ji hoče zagotoviti nadaljni obstoj in ker je denarnih podpor od strani meščanstva v vsakem oziru tudi vredna, priporočamo cenjenemu meščanstvu prošnjo godbe in upamo, da se bo dotedaj res malo število podpornih članov zdatno pomnožilo.

Velika narodna veselica v Radovljici v korist družbe sv. Cirila in Metoda, ki bi se imela vršiti dne 23. julija preložila se je na 9. julija 1905. Ista se vrši ob vsakem vremenju s naslednjim sporedom: Godba. Petje. Ples. Srečolov. Šaljiva Pošta. Umetalni ogenj i. t. d. Za pijačo, jedila i. t. d. pripravljene bodo posebni paviljoni, v katerih bodo stregle

narodne dame. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 20 vin. K obilni udeležbi uljudno vabijo vsa radovljiska društva.

Ustanovni shod deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem. Gosp. Ubald pl. Trnkoczy pozdravi kot načelnik pripravljalnega odbora navzoče ter poda kratko poročilo o dosedanem delovanju odbora, iz katerega je bilo posneti, da je župan g. Ivan Hribar že 7. februarja t. l. sklical shod interesentov, pri katerem je bil voljen odbor. Ta se je obrnil na različne že obstoječe avstrijske in inostranske zveze te vrste ter prejel od njih mnogo zelo poučnih pravil in letnih poročil. Vse gradivo se je porabilo v sestavo pravil in programa. Načelnik naglašja s posebnim zadovoljstvom, da se je vršila pri g. deželnem predsedniku baronu Heinu meseca maja anketa ter da je deželna zveza dobila zagotovilo izdatne državne podpore. G. dr. Valentin Krisper pojasni že odobrena društvena pravila in opozarja na posebne določbe take deželne zveze, katera ima namen biti središče posameznim lokalnim prometnim društvom. G. dr. Vinko Gregorič razvija program, po katerem bi zveza mogla delovati in govori o velikem materialnem dobičku, ki ga bode imela dežela od prometa s tujci, omejnja, da je glavni namen take zveze, podpirati in nadzorovati podjetja, ki služijo tujcem, posluževati se dobro urejene reklame ter pridobivati tudi denarna sredstva. Končno zagotavlja, da ima kranjska dežela dosti podlage za razvoj turisticke. Izvolijo se potem sledeči gospodje v odbor: c. kr. sodni pristav dr. Vladimir Förster, primarij dr. Vinko Gregorič, odvetnik dr. Valentin Krisper, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe Gustav Pirc, kanonik Ivan Susnik, c. kr. gimnazijski profesor dr. Josip Tominšek, lekarnar Ubald pl. Trnkoczy, vsi iz Ljubljane; vodja c. kr. okrajnega glavarstva v Postojni Štefan Lapažne in hotelir Jakob Peternel, župan na Bledu. Končno izreka v imenu mestne občine župan g. Ivan Hribar pripravljalnemu odboru zahvalo.

Tombo priredi prostovoljno gasilno društvo v Begunjah na vrtu gostilne gospoda Ivana Avsenika na Urhovo nedeljo, 9. julija 1905. Začetek ob polpeti uri popoldne. Spored: tombola, prosta zabava. Darila za tombolo se hvaležno sprejmo. Čisti dohodek je namenjen v prid društvene blagajne. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Spored današnjega promenadnega koncerta tukajšnje meščanske godbe je naslednji: 1.) Wagnerjeva koračnica; 2.) Uvertura iz opere »Planinska roža»; 3.) Valček; 4.) Slovenske pesmi; 5.) Schneiderjeva mazurka; 6.) Vetranska koračnica.

Prememba posesti. G. Leopold Puhar je prodal za 20.000 kron svojo hišo v Kranju št. 118 na glavnem trgu g. Karolu Polajnarju, kavarnarju v Kranju, ki bo ondi izvrševal fajakarski obrt.

Toča je šla v petek, 23. junija, po severnih hribih selške doline. Nekaj časa je padala debela kot orehi, pa ta k sreči ni bila gosta. Posebno so prizadete vasi: Dražgoše, Rudno, Podblica in Nemilje. V Nemiljah bodo morali poseči nekaj njiv z žitom. Največ škode je pri zelju, solati, fižo'u, krompirju in travi.

Pokopali so minuli četrtek v Kranju gospo Marijo Orel, p. d. Fidrovko. N. v m. p.!

Poročil se je dne 27. t. m. g. Josip Jereb z gospico Vincencijo Debevec, c. kr. poštarico v Železnikih.

Cesta z Bleda v Bohinju. Cesta z Bohinja do Bleda je v prav slabem stanju in živina trpi na vso moč. Naj se temu vendar odpo- more, kolikor je mogoče.

Toča v Bohinju. Dne 23. m. m. ob 3/4 1 popoldne je v Bohinju padla 2 1/2 do 3 1/2 cm debela toča. Dežja ni bilo ne kapljice. Toča je uničila vse poljske pridelke začeni od bo- hinjskega jezera čez vso Bukovsko dolino do Bitenj. Zadele so vasi Stare Fužine, Ribčev Laz, Loški rot, Polje, Kamnje, Savica, Brod in Bohinjska Bistrica. Škode je nad 20.000 K. Noben kmet nima danes za porcijo salate ali prikuhe.

Huda toča je padala dne 23 m. m. po- poldne okrog Kamnika in Mekinj. Napravila je ogromno škodo, ki znaša okrog 10.000 kron. Prizadetih je pet posestnikov iz Mekinj.

Požar. Dne 24. m. m. ponoči je pogorelo poslopje barona Schwegla na Pokluki. Škoda se ceni na 3000 kron. Kako je nastal ogenj, se ni pojasnjeno.

Lekarno v Litiji na Dolenjskem pre- vzame te dni tudi po Gorenjskem dobro znani in obče čislani prijatelj g. Hinko Brilli, mag. farm., ki je sedaj mnogo let služboval v lekarni g. Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani. Litiji in okoličanom se priporoča, da ga pod- pirajo z vsemi močmi, zakaj čestitati jim mo- ramo na njega pridobitvi.

Jeseniške novice.

Slovensko županstvo na Jesenicah ni bilo povabljen k slavnostnemu prebitju predora na Hrušici. Na ta način se je zo- pet enkrat pokazalo tisto zloglasno švabsko sovraštvo do slovanstva, ki nam kaže v naj- odurnejši luči, kaj bi imeli pričakovati od teh ljudi, če bi imeli našo usodo v rokah. Kadar bo pa prišel zopet kak slavni c. kr. penzionirani nemški organ na Jesenice, ta- krat naj mu naše županstvo obrne hrbet, ker ga ne more nihče siliti, da bi lomil hrbet pred nadutimi švabskimi ljudmi! Klin s klinom!

Pogorel je ravnatelj Trappen s svojim rekurzom, ker mu je županstvo zavrnilo za- htevo, da bi sedel kot virilist v občinskem odboru. Dobil je pošten odgovor od vlade, da si nikakor ne sme prisvajati te pravice, ker ne plačuje postavno določene vsote pri- dobninskega davka. Direktor Trappen je hotel po vsej sili doseči čast občinskega odbornika, a mu je to tudi pri najvišji de- želni oblasti izpodletelo.

Pravico javnosti hoče dobiti nemška šola na Savi ter se je že toz.đevna prošnja odposlala na c. kr. deželni šolski svet. Zahteve naših Nemcev so vedno večje in naša slavna vlada, ki je kar prepojena nemškega duha, jim gre vedno prav po hlapčevsko na roko.

Gospodarstvo.

Tedenski sejm v Kranju dne 26. m. m. Prignalo se je 145 glav goveje živine, 12 te- let, 132 prašičev, 1 ovco, — koz, 30 buš, 50 kg pšenice K 9.—, prosa K 10.50, rž K 8.—, oves K 7.50, ajda K 8.—, krompir K 4.50.

Darila.

Upravištvu našega lista je prejelo:

Za **tukajšnje dijaško kuhinjo** je darovala tvrdka J. A. Majdič na Trati pri Škofji Loki namesto venca na krsto gospice Anice Majdičeve znesek 10 K.

Za **Prešernov spomenik** je darovala tvrdka J. A. Majdič iz istega namona 10 K.

V najem se da ali pa tudi pod ugod- nimi pogoji proda

v prijaznem kraju ob okrajni cesti ležeče in v prav dobrem stanju se nahajajoče

malo posestvo

z gostilno, lepim vrtom, kegljiščem in drugimi gospodarski poslopji, pol ure oddaljeno od železniške postaje.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca». 101—1

Zahvala.

Gospod **Vinko Majdič**, veletržec itd. v Kranju, je podaril povodom smrti njegove nadebudne hčerke Muščanski godbi v Kranju svoto **100 K** za spremljevanje pri pogrebu.

Za ta velikodušni dar, kakor tudi za prejšnje zdatne poddore se podpisani odbor najtopleje zahvaljuje.

V Kranju, 1. julija 1905.

Za odbor meščanske godbe v Kranju:
Rud. Pibrontz **Ferd. Hlebs**
tajnik. predsednik.

Zahvala.

Za vse dokaze odkritosrčnega so- čutja ob nenadomestni izgubi naše is- kreno ljubljene hčerke, oziroma sestre, gospodične

Anice Majdič

za veliko udeležbo pri pogrebu, za mnoge darovane cvetke, zlasti pa čč. duhovščini. slav. čitalniškemu pevskemu zboru za ganljivo petje, slav. meščanski godbi in sploh vsem, ki so nam ob tem bridkem udarcu t lažilno na strani stali, izrekamo srčno zahvalo

Kranj, 30. junija 1905.

Rodbina Vinko Majdič-eva.

Potrjim srecem naznanjamo vsem so- rodnikom, prijateljem in znancem pre- tužno vest, da je naša preljubljena so- proga, oziroma mati, tašča, stara mati in leta, gospa 105

Ana Hafner

roj. Pogačnik

danes po dolgi, trplj-nja polni boleznii, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 68. letu svojega zemeljskega potovanja ob tridelet na 8. uro mirno in udana v voljo Gospoda Vsevečnega zaspala.

Truplo predrage pokojnice bode v hiši zalo ti blagoslovljeno in odtođ v ne- deljo, dne 2. julija, ob 4. uri popoldne na domačem pokopališču, v posebno gro- bišče položeno.

Sv. maše za dušni mir se bodo brale v domači cerkvi.

Nepozabno pokojnico priporočam v molitev in blag spomin.

Jesenice, dne 30. junija 1905.

Mihael Hafner, soprog, zasebnik; **Mi- hael, Fran, Josip**, sinovi; **Ana, Marija, Alojzija, Katinka**, hčere; **Ivan Koše- nina**, mesar in posestnik, **Leopold Trat- nik**, zlatar in posestnik, **Zeta, Marija Hafner** roj. **Ramovš**, **Minka Hafner** roj. **Janša**, **Apolonija Hafner** roj. **Grajzer**, sinuhe in vsi vnuki in vnučkinje.

Prodaj

sta v Kranju na glavnem trgu

hiši št. 110 in 120

s pristavo zunaj mesta.

Proda se tudi posamezno.

105—1 Več pove upravništvo «Gorenjca».

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občin- stvu svojo delavnico v iz- delovanje vrst oblek za **gospode, uradniških uni- form, salonskih, turistov- skih in kolesarskih oblek in ogrinjal ter havelokov.** Vedno bo- gata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovjšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Špecialist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni **dež- niki in solnčniki** najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80—5

Ponos vsake gospo- dinje je dobra kava.

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati veđ v nobenem gospo- dinstvu, kadar se na- pravilja kavina pijača.

o o o
Zahtevajte le isvirno savojc s imenom «KATHEINER».

Poslano.

Dne 29. junija t. l. sem prodajal na Savi kosišča. Nekemu možu od tam ali iz oko- lice sem prodal kosišče. Ta mi plača s pe- takom. Jaz pa sem mu v naglici odštel drobiž v zmenjavi desetaka. Tedaj nad **10 kron** sem možu preveč «vun dal».

Uljudno prosim poštenega moža, čegar ime mi je neznano, naj mi dopošlje ome- njenih deset kron, katere sem mu v zmoti kot iz desetaka preveč «vun dal».

104—1

Anton Gros

mizar v Goričah nad Kranjem št. 4.

Hočete li dolgo živeti

In se veseliti zadovoljivega zdravja? Da dosežete to, morate skrbeti, da ohranite svoj želodec zdrav in za prebavljenje vedno sposoben.

Vsak, kdor si je izpridil želodec s težko prebavljivimi, prevročimi ali premrzlimi jedmi in pijanci, ali si ga je z istimi morda prehladi, naj se posluži

Germanove okrepčalne esencije

katera se uporablja z največjimi uspehi pri: pomanjkanju apetita, želodčnem oslavljenju, vetrovih, riganju, zgagi, vzdigovanju, glavobolu, omotici, krču, telesnem zaprtju, napenjanju in zlati žili. Po mnogo zavitem kosilu, posebno še po mastnih in težko prebavljivih jedilih, odstrani ta esencija pritisk n bolečine, vzbuja slast do jedi, kar zdatno pripomore k ohranitvi in vzdrževanju telesa. Po odstranitvi raznih izpridenih sokov iz telesa, učinkuje tako, da čisti kri in ima poleg tega pred vsemi drugimi enakimi zahteval prednost, da ne škoduje prav nič, celo tedaj ne, če se jo rabi v presledkih mnogo let, ker se nareja iz naj-finejših in najboljzbranih rožnih sokov ter ima prijeten, grenko-aromatičen vonj tako zelo, da jo zavijajo s slastjo tudi gospe, otroci in celo prav razvajene osebe.

Germanove okrepčalne esencije, kot pravega domačega in ljudskega zdravila, bi ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker odvrne četokrat najresnejšo bolezen, kar je upoštevati zlasti tam, kjer ni zdravniške pomoči takoj pri roki. Pri k: povanju naj se zahteva vedno samo Germanova okrepčalna esencija iz lekarnarje «pri črnem orlu» v Belovaru: zakaj po svetu kroži še nekaj temu sličnih zdravil, od katerih pa se glede izvrstnosti ne more nobeno primerjati tej esenciji. Kot znak pristnosti mora imeti vsaka steklenica, ki se nahaja v zelenem zavitku popoln tverdin napis: **Lekarna «Pri črnem orlu» K. Germana v Belovaru (Hrvaško)**, kamor naj se naslavljajo tudi vsa poštna naročila. Cena steklenici je 1.40 K. Po pošti se ne pošlje manj kakor dve steklenici. Pri predplači naj se blagovoli doposlati še 20 vin. za zavitek. Naslovi naj bodo natančni in čitljivi. Naznanila pri povpraševanju, prospektih ter navodila pri uporabi so zastojni.

Germanovo okrepčevalno esencijopriporočam bolehlavim kar najbolj, ker sem preverjen v izbornem učinku katere» sem zapazil že mnogokrat deloma sam na sebi, deloma pri mnogih župljanih, katerim sem to esencijo nasvetoval. 117-13

Edmund Medeotti, župnik v Trojstvu (Hrvaško)
Obveščam Vas, da sem prejel že od mnogih strani razna slična zdravila, toda tako niso učinkovala nobena kakor Germanova okrepčal. a esencija.
Andrej Žizek, Sv. Ana, Kriehenberg.

Prosim, pošljite mi nemudoma zopet osem steklenic Germanove okrepčalne esencije, katero najtopleje priporočam zlasti tistim, ki so bolni na želodcu. Zdravje se mi vidno boljša.

Apolonija Haberl, Semriach, p. Reggau (Štajersko).

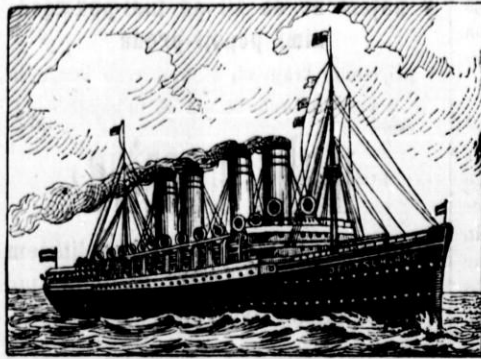
== Kmetovalci! ==

MASTIN

za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, konje, perutnino i. t. d. Le pod tem imenom, ki je postavno kot znakma zavarovana, se dobi pristni dr. pl. Trnkóczyjev kranjski redilni prašek za prašiče. Natboljši zdravi dodatek h krmu, ki se naj uporablja kot dietetično redilno sredstvo. Dobil je na tisoče zahvalnih pisem o izbornih uspehih najvišje medalje na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju.

1 zavoj za 50 vin. pri vsakem trgovcu. Po pošti 5 zavojev na naslov: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. Razpečevalci dobe popust.

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega daka

kateroga plačuje hranilnica sama. 1-14

Stanje vlog K 3.731.138.87. Stanje hipoteknih posojil K 2.041.647.17.

Slavnega lekarnarja in fizika dr. G. Schmidta

ušesno olje

hitro in temeljito odstranjuje perijodično gluhotu, tok iz ušes, šumenje v ušesih in slab sluh tudi v slučaju zastarelosti. — Steklenica z navodilom o uporabi stane 4 K. — Dobiiva se v lekarni «pri črnem orlu» v Celovcu, Novi trg. 33-8

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Hamburg-Amerika

94-4

Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Loterijska srečka dne 24. junija t. l.

Trst: 8 9 19 28 64

V najem se odda takoj velika 101 VINSKA KLET

v katero gre 3 do 4 vagona vina, na jako pripravnem prostoru za razkladanje. Ta klet je poletu mrzla, pozimi gorka, ker je v zemlji. V klet vodi le ena sama stopnica.

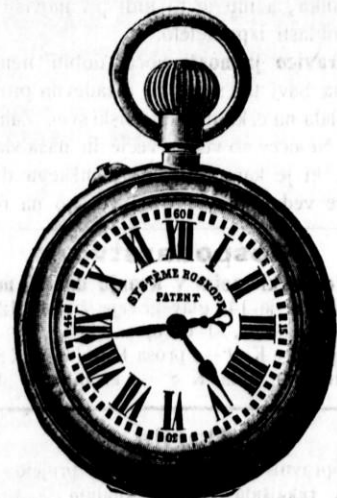
Prodam tudi še več travnikov za košnjo.

Franco Kuralt p. d. Jelen v Kranju.

H. Suttner

urar v Kranju

priporoča svojo izborna zalogo ur, zlatine in srebrnine po najnižjih cenah. Ceniki zastoj in poštne prosto. Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopl, železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 3-75, najfinejša znamka, gl. 6-50. 114-51

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Sampret, tiskarna v Kranju.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli.

97-56

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 glid.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave all žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 glid. naprej. Divan z okraski.

Specijaliteta v nevestinih balah. Veliki prostori, prtilično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-žalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Najnovejše Bucherjeve patentirane trombe za gnojnico

priporoča 98-2

Trgovina z mešanim blagom Peter Majdič „MERKUR“ v Kranju.

Naznanilo in priporočilo.

Usojam se uljudno naznanjati slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sva prevzela z današnjim dnem

restavracijo tik kolodvora v Kranju. 102-1

Ondi se točijo pristna raznovrstna domača vina ter vedno sveže pivo. Skrbelo se bode tudi za dobro kuhinjo in se bodo dobivala izvrstna gorka in mrzla jedila. Za hitro postrežbo je poskrbljeno.

Za mnogobrojen obisk se najuljudneje priporočata

Ana in Anton Kummer ml.

He, prijatelj! 27-19

Kje kupuješ to barvo? Kakor razvidim, je jako dobra, krije ter suši in se tudi veliko lahko z njo pobarva!

Glej, glej! Ako greš v Kranj od velike cerkve po glavnem trgu proti Pungratu nasproti novo zidane hiše gosp. Bedenka, pri

I. Wohlgemuthu

jo dobiš vsake vrste pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, tako da delo lahko izvršiš lepo, dobro ter poceni.

Le motri pojdi, ti žal ne bo, akobi ti pale prav ne b'lo, saj greš ven lahko.

Zahtevajte pri nakupu **Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.**

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-52

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje (Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje (Česko)

Pariz 1900

„Grand Prix“
Najvišje odlikovanje.

Singerjevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neutrpljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratovistihih.
 Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmoglosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 4.

7-14

Vodna naprava

za 15 konjskih moči se proda iz proste roke na Primskovem (četrt ure od Kranja) ob Kokri. Zraven spada temeljni zid za vodno napravo in mala hiša s 4 sobami ter velikim vrtom. Kupnina se lahko plačuje v obrokih ter ostane lahko polovico iste vknjižene na posestvu.

75-7

Pojasnila daje v Kranju lastnik Rudolf Kokalj v Ljubljani, pa Franc Golob, trgovec z železnino.

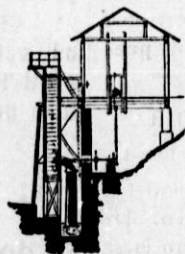
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Savnika Kranju.

G. Tönnies

104-56

tovarna za stroje, železo in kovin-
 livarna v Ljubljani priporoča
 kot posebnost žage in vse
 stroje za obdelovanje lesa.
 Francis-turbine osobito za
 žagine naprave zvezane neposredno
 z vratilom. Sesalno-genera-
 torski plinski motorji, naj-
 cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
 za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-38

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane
 šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
 v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
 pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za
 pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhe,
 ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno
 v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjškega sta-
 lišča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega
 jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih ku-
 harskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna
 gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego
 znane nemške kuharske knjige. 10-86

Izšla je knjiga o

„Osebni dohodnini“

obsegajoča zakonska določila o osebno-
 dohodninskem davku z obširnimi po-
 jasnili, naknadnimi odloki in važnejši-
 mi razsodbami upravnega sodišča glede
 tega davka, kakor tudi razne vzorce
 za napovedi, hišne izkaze i. t. d.

Uredil in sestavil **Valentin Žun**, c. kr. davčni
 nadzornik.

Naročila se sprejemajo že sedaj pri za-
 ložniku g. **Ivanu Pr. Lampretu**, tiskarju
 v Kranju. Cena knjige K 1-20, s poš-
 tino vred K 1-30.

Učenca

za špecerijsko trgovino se takoj sprejme.

Ponudbe pod **«F. D. Š.»** naj se pošljejo na
 upravnništvo «Gorenjca». 97-2

Hiša št. 5

v Kranju (Kokriško predmestje) z vrtom
 se proda iz proste roke. Kupnina se
 lahko plača tudi v obrokih.

Pojasnila daje Rudolf Kokalj v Kranju. 68-9

Naj-
 boljša

Naj-
 cenejša

kolesa

in šivalni stroji

se dobe pri

65-9

Sovrencu Rebolju v Kranju.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafikar, Jurčičev
 trg 3;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafikar, glavni
 trg;

Selch nad Škofjo Loko g. Jos. Bernik,
 posestnik in mizar;

Radovljici g. Oton Homann, glavna
 trafikar;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilni-
 čar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek,
 trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafikar.